

Bereid om te dienen

Januari 2025 © Wim Hartlief

Elke overeenkomst met gebeurtenissen en
personen of organisaties uit het heden of verleden
berusten op toeval.

Bereid om te dienen

Wim Hartlief

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Vanaf het begin

‘Mag ik u wat vragen?’

‘Probeer maar.’

‘Waar gaat de reis naar toe?’

‘Fredrikshavn.’

‘Dat ligt in Denemarken, is het niet?’

‘Jutland.’

‘Ik moet naar Noorwegen.’

‘Je kunt met me meerijden. Scheelt je zeker de helft in kosten. Daar kun je oversteken naar Noorwegen. Met de ferry.’

‘Dat kan natuurlijk ook. Ik moet daar even over nadenken.’

‘Niet te lang, graag of niet, over een uur ga ik rijden.’

Proloog,

In het Sognefjord

Het water glijdt langs de zwarte romp. Het grote schip werpt met kracht het water opzij. Het kost haar geen moeite en soms trilt ze van genoeg. Hij legt zijn armen op de reling en kijkt omlaag. Het staal glinstert van de kou. De wind is nog fris zo vroeg in het voorjaar; de bergtoppen in de verte zijn nog wit. Beneden ruisen en bruisen bellen schuim. Zo had hij het zich voorgesteld. Het heldere water van het fjord, de steile rotswanden en in de verte een dorpje, een aanlegsteiger met afgemeerde vissersboten. Houten huizen tegen een helling in helder wit of in donkerrood.

De lucht met lage wolken drukt zwaar op de horizon. Later als ik groot ben, ga ik op zoek naar mijn vader. Dat was het idee, vijftig jaar geleden door hem hardop gezegd. Die wens was door de tijd versleten geraakt, maar nu wil hij

Noorwegen leren kennen. Om te voelen of hij zich kan verbinden met het land van zijn oorsprong. Het huis in Landsby wil hij zien, de plek waar hij

geboren is. Zou Eignar nog leven? Zou hij hem op straat herkennen? Het is niet onmogelijk, zijn moeder leeft ook nog. Het dek is verlaten en stil, alleen hij staat aan de reling. Alle dekstoelen achter hem zijn leeg. Zijn medereizigers zitten aan het diner. Alles staat hem tegen in de eetsalon.

De conversaties en het gekras van bestek op geglazuurd aardewerk. De bijbehorende geuren maken hem op voorhand misselijk. Elke avond had hij bij wildvreemde mensen aan tafel gezeten, dat wil hij zelfs met zijn beste vrienden niet. Hun comfortabele geleuter moeten aanhoren en geen weet van de wereld hebben. Obers die af en aan lopen. Het knorren van zijn maag onderdrukt hij door nog een sigaret op te steken. Het is dom om de frisse lucht in zijn longen te verdrijven met sigarettenrook. Een zwerm meeuwen cirkelt boven het schroefwater en schreeuwen afgunstig, om daarna vliegensvlug in het te water duiken om een opgedwarrelde vis te grijpen. Hij huivert in zijn kraag. Nog dieper duikt hij weg en trekt zijn shawl aan en stopt zijn handen diep in zijn jaszakken. Vlak na zijn geboorte reisde zijn moeder naar

Nederland. Van die gebeurtenis kan hij zich uiteraard niets herinneren.

Veel later kwam hij Eignar Sivertsen tegen. Niet meer dan een naam en een jaartal onder een pasfoto in het fotoalbum van zijn moeder. Een jonge vent met een pet op zijn blonde hoofd staarde hem met ernstige ogen aan. Een pet versiert met de symbolen van een koopvaardij-officier.

‘Oh, je hebt zijn foto gevonden. Dit is je vader.’ Zijn moeder beantwoordde zijn vragen droogjes. Niet zonder affectie, maar waarom zij hem achterliet en naar Holland verhuisde kwam hij niet aan de weet. Eignar Sivertsen kreeg een plek in zijn leven, maar bleef veraf. Morgen stapt hij van boord. Er is aan boord niemand waar hij afscheid van wil nemen. Vooraf boekte hij tien dagen in het grootste hotel in de omgeving van Landsby. Het statige vier sterren Fjord hotel. Tien dagen moeten voldoende zijn voor het doel waarvoor hij deze reis maakt. Nog een sigaret, hij kucht beheerst achter zijn hand en klopt een sigaret uit het pakje. Op zijn

horloge is het elf uur. Het wordt tijd om zijn hut op te zoeken.

Nog *één* sigaret om het af te leren, besluit hij.

Notitie

Dit verhaal verstofte lang tijd in een la, vanwege mijn twijfel over de inhoud. Het wilde niet goed lukken. Ik durfde niet echt. Teveel bleef onduidelijk. Maar het verhaal liet me niet met rust. Een jaar geleden heb ik mijn verzameling losse notities opnieuw opgepakt en op basis van mijn herinneringen op volgorde in de tijd gelegd en bij Myra, als enige getuige van een aantal gebeurtenissen, haar liet ik de notities op relevantie beoordelen.

Zo toegerust ben ik opnieuw gaan schrijven. Onder de titel: Bereid om te dienen.

De biograaf

Het paradijs wordt gesloten

Morgen gaat het gebeuren, morgen is het zover. Alle passen zijn door hem geteld en genoteerd in zijn boekje. In de lengte dertig passen en in de breedte zes passen. Morgen gaat hij klinkers oogsten. Stenen in Waalformaat en getrommeld. Twee houten pallets, achtergebleven van de verbouwing, heeft hij daarvoor uit de schuur naar het trottoir gesleept. Er woont vast wel iemand op De Streek die zijn klinkers kan gebruiken. Wie dat is? Dat interesseert hem niet. Het heeft te lang geduurd, die onbelemmerde toegang tot zijn voordeur. Niet dat hij mot heeft met de burens, dat is het niet. Altijd steekt hij zijn hand op naar deze of gene in het voorbij gaan. Maar vanaf overmorgen wordt het voor iedereen een stuk moeilijker om zijn rust te verstoren. Voor zijn wandeling naar de supermarkt heeft hij klompen aangeschaft en ook zijn commandoschoenen kunnen wel een stootje verdragen. Vroeger kon je op De Streek op maat gemaakte klompen kopen. Bij Wielen en Evert Arends. Knoestige kerels met gouden handen. Op

hun erf lagen, in lange stukken gezaagd, stapels boomstammen. Het waren Iepen, om precies te zijn. De beste houtsoort voor klompen volgens de gelauwerde klompensnijders.

De twee vrijgezelle broers waren jaren geleden, kort na elkaar gestorven. Dat had hij nog meegemaakt. Wel op een mooie leeftijd, niet te klagen die twee. Maar sinds hun overlijden zat De Streek zonder klompenmakers. Het was zo ver terug in de tijd, dat hij zijn boekje er op na zou moeten slaan om te weten wat de loopafstand was tussen zijn ouderlijk huis en hun werkplaats. Nu wordt hij gedwongen zijn klompen te kopen in het moderne tuincentrum. Zes-duizend-vijf-honderd-en-acht-en-veertig passen en dat is alleen de enkele reis. Met een zekere tegenzin heeft hij die passen genoteerd, want nog een bezoek ziet hij er niet van komen. Maar je weet maar nooit? Beter mee verlegen, dan om verlegen is hij van mening. Verwonderd en geïmponeerd en geschokt door de grote lelijke gevelreclames twijfelde hij bij de ingang. Wel of niet naar binnen gaan? Resoluut kapte hij de knoop door, die klompen had hij nodig en snel. Binnen

was het tuincentrum een enorme glazen hal vol tafels met planten en opgepotte struiken. Het glazen dak was bespannen met dun gaasdoek tegen de zon. Het licht moet diffuse zijn, zoveel weet hij wel van tuinieren en plantverzorging. Op drie meter hoogte boven de tafels hing een netwerk van buizen met om de twee meter een watersprenkeler. In de kassen was de lucht warm en benauwend, om niet te zeggen tropisch. Wat een dampige en onfrisse lucht had hij nog gedacht. Gelukkig vond hij wat hij zocht.

In een hoekje bij het tuingereedschap stond een metalen standaard met een betonnen voet. Alle klompen waren hard geel geschilderd en hingen per paar, door een touwtje samengebonden, aan metalen haken. Wel een vrolijk gezicht die gele klompenboom. Heel even keek hij naar de boom en twijfelde, fel geel? Na de korte aarzeling en zijn afweging ergens anders te gaan kijken, pakte hij een paar in zijn maat van een haak.

Want ergens anders? Waar was dat? Het werd een blinde zoektocht zonder gegarandeerd resultaat en die klompen had hij snel nodig. Met veel tegenzin

betaalde hij bij de kassa en maakte zich uit de voeten. Buiten keek hij naar zijn klompen, hard geel. Zijn voorkeur was zwarte klompen, net als die van vroeger. Glanzend zwart gelakt en met kleurige bloemen op de kap geschilderd. Dat schilderen deden beide broers ook zelf. Kunstenaars waren beiden geweest. Op de terugweg bedacht hij, om de klompen tot op het hout blank te schuren en dan zelf zwart te lakken. Dat was voor hem te doen. Voor het schilderen van die bloemen had hij geen talent en ook geen voorbeeld dat hem zou kunnen helpen.

Morgen gaat het gebeuren. Geen begaanbaar erf meer voor mensen die op nette schoenen lopen en dat zijn gelukkig de meeste.

Wat hem betreft mag het daarna pijpenstelen gaan regenen. De andere kant van zijn huis had hij in het najaar aangepakt. Het gazon had hij weggestoken, de staptegels uitgegraven en hij had een grote vijver aangelegd en daarna met de plaggen en de tegels de erfafscheiding aan de straatkant flink opgehoogd en met een willekeurige zwaaihand de opgebrachte grond met zaden

ingezaaid. De vijver moet zichzelf bedruipen. Niet alles in de natuur hoeft geordend te worden. Beter van niet zelfs. De natuur moet je haar goddelijke gang laten gaan. Het moet een levendige vijver worden met kikkers, salamanders en dansende waterjuffers in de zomer en omzoomd door groothoefblad, brandnetels en veel wilde bloemen. Uitgeteld door de kou buiten wachtte hij op het voorjaar, met in zijn hoofd de uitgestelde opdracht. De klok tikt door. Het is bijna negen uur, leest hij op de wijzerplaat. Morgen moet hij fit en uitgerust zijn. Het wordt tijd voor zijn kata's. Zijn lichaam spiegelt zich met een paar krinkels in de grote ruit. Net boven zijn linker tepel, boven op zijn hart zit een tatoeage. Daar legt hij graag zijn hand even op en herhaalt de eed die hij ooit aflegde op het staatshoofd. De tatoeage is een springende granaat in combinatie met een dolk, met daaronder de spreuk, *'Nunc aut nunquam.'* Nu of nooit. Zorgvuldig haalt hij een schoon pak van de stapel en trekt het aan. De strakke vorm van de stapel moet niet verstoord. Zijn zwarte band slaat hij om, van voren naar achteren en weer terug en hij trekt

de band strak. Dan volgt de knoop. Eerbiedig buigt hij voor de meesters. Daar is hij van overtuigd, de oude meesters van Okinawa kijken naar hem en volgen zijn bewegingen. Mechanisch beweegt hij zijn armen en verzet hij zijn voeten. Loepzuiver zijn de bewegingen. Niet gehaast, maar wel dynamisch. Hij geniet van zijn kunde.

Heian Shodan, Heian Nidan en Heian Sandan. Hij sluit af met Bassai Dai en nog een keer en nog een keer. Tevreden eindigt hij met een buiging naar het spiegelbeeld in de ruit. Hij is bushido en volgt de weg van de samoerai. Met zijn knieën op de grond en met zijn kont steunend op zijn hielen recht hij zijn rug. Zijn handen rusten op zijn dijen. Met gesloten ogen zoekt hij naar de diepste stilte. Als alle woorden uit zijn hoofd verdwijnen, schiet hem toch nog een naam te binnen, Lieven. Na de ruiming, wordt het tijd om Lieven te gaan bezoeken. Naar Antwerpen moet hij. Het wordt een flinke reis, maar het is niet anders. Nu eerst een koude douche. Anders slaapt hij onrustig. Gelijk staat hij op en loopt de twaalf passen die hem scheiden van zijn badkamer. Beter kan hij ook

straks, voor alle zekerheid, een valeriaanthee maken en drinken.

Onvoorbereid deed hij, de vorige herfst, de voordeur open. Hij verwachtte niemand, zijn dochter was pas geweest, om zijn verjaardag te vieren. Op de dag zelf, was het voor haar niet mogelijk geweest.

Er stonden twee vrouwen in ruime trenchcoats op zijn stoep. Beter gezegd, een vrouw van zijn leeftijd en een meisje. Niet ouder dan achttien, schatte hij. De vrouw stak gelijk van wal. Haar lippen dansten op en neer en haar adem piepte van ijver. Het meisje bleef in de achtergrond en keek hem met grote ogen aan en glimlachte flauwtjes naar hem. Min of meer verlegen was de eerste gedachte die bij hem opkwam.

‘Goede avond, mogen wij u even storen voor een prachtige boodschap? Heeft de Here God een plek in uw leven?’

Dat er is iets tussen hemel en aarde, daar is hij van overtuigd. Een iets, dat groter is dan de mens. Een iets dat alles de moeite waard maakt. De schepper van hemel en aarde, De Eeuwige zo

gezegd. Een iets dat alles vormt, in balans houdt en in ere herstelt. De hervormde God uit zijn jeugd is hij kwijt geraakt, maar zijn geloof in iets, bood hem de oplossing voor het verdrietige lege niets.

‘Mogen wij binnenkomen?’

Zwijgend deed hij een stap opzij als aanmoediging. De stal liet hij verbouwen tot woonkamer. De frisse stuc en verflucht is nog niet verdwenen. De beide baanderdeuren, inspringend tot halverwege het dak, zoals bij Saksische boerderijen gebruikelijk; is een schuifpui van glas geworden. Zonder verlegenheid gingen de twee in zijn fauteuils zitten en de mee gedragen tassen gingen op de vloer.

‘Onze jassen?’

Die nam hij niet aan, stel je voor. Vriendelijk, hun vraag negerend, vroeg hij, ‘Koffie, thee?’ Hun jassen bleven onaangeroerd.

‘Thee voor ons. Dank u wel. Weet u, Jezus is aan het kruis gestorven voor onze zonden. Gelooft u in God?’

De God, waarin hij niet meer geloofde, kreeg nu, hier, in zijn woonkamer een dwingende stem. Een

ratelende vrouwenstem. Nog dacht hij na over zijn antwoord, tot het water kookte.

Hij vulde de kopjes met kokend water. Nog een momentje wachtte hij. Zodat de kook er af was. Anders verbrandde de thee tijdens het opschenken. Drie theezakjes zakten naar de bodem en kleurden in een oogwenk het water donker. De touwtjes met het papieren merkje gingen een slagje om het oortje. Alle drie trok hij even lang. Orde moet zijn. De slag om het oortje voorkwam dat de zakjes door hun verworven gewicht de lichte papierenmerkjes het hete water introkken. Dat is een onsmakelijk gezicht en bovendien lastig om die papiertjes uit de hete thee te vissen, wist hij uit ervaring.

‘Ik heet Albert.’

‘Oh, natuurlijk. Wat onnozel van me, ik ben vergeten om ons voor te stellen. Goed dat u mij daaraan herinnert. Ik ben Sjoukje en dit is mijn nichtje Myra.’

‘Suiker?’

Hij zet de kopjes op tafel en opent de suikerpot. Altijd zorgt hij dat het aantal suikerklontjes even in

aantal is. Een enkel achtergebleven klontje van een eerdere visite is een ergernis om te zien. Een even getal geeft balans en rust in elk leven. Zelf neemt hij geen suiker. Inmiddels heeft hij een antwoord op haar vraag paraat. Waarschijnlijk zal de vrouw schrikken van zijn antwoord en die gelijk afwijzen als totaal ongepast. Waarschijnlijk zelfs als beledigend en heidens.

‘Mag ik jullie een vraag stellen?’

‘Waarom?’ Sjoukje kijkt verbaasd op van haar kopje. Op een vraag van hem is zij duidelijk niet voorbereid. Een tegenvraag past niet in haar missie.

‘Als het niet anders kan?’

Komt ze tot de deemoedige bezinning die haar als verspreider van Het Woord past.

‘Blijven jullie bij mij slapen?’

Die gedachte, die vraag kwam spontaan bij hem op. Bedoeld als een test voor hun gevoel voor naastenliefde en in de praktijk getoetst, had hij bedacht. Niet enkel mooi weer spelen met de boodschap van liefde of hem met intieme vragen

over zijn geloof onder druk zetten. Daar was hij niet van gediend. Tot zijn verbazing, stonden ze niet gelijk op om zich uit de voeten te maken.

Twee uit het lood geslagen ogen keken hem aan. Sjoukjes wangen trilden, haar lippen bibberden en haar wimpers klapperden nerveus.

‘Wat zegt u? Hoe bedoelt u dit?’

Ze vond haar stem terug. Myra reageerde door op te staan en gelijk haar jas uit te doen en zij hurkte naast de stoel van haar tante en fluisterde haar een paar woorden in het oor. Haar kon hij niet verstaan, de antwoorden van Sjoukje wel.

‘Meen je dat? Denk je dat echt?’ Hoorde hij haar zeggen.

‘Het is niet mijn idee van naastenliefde. Valt zijn vraag, als ik die goed heb verstaan, absoluut binnen onze opdracht? In navolging van Maria Magdalena. Bedoel je het zo? Was er sprake van troost tussen haar en Jezus? Is dat ook onze weg?’ Myra fluisterde opnieuw een paar woorden in de schelp aan haar hoofd. Er klonk ongeloof in Sjoukjes stem door.

‘Geeft alleen Het Woord hem geen troost?’

Haar mening zag hij hellen. Hij zag het voor zijn ogen gebeuren, de verbazing verdween van haar gezicht en maakte plaats voor inzicht, dit aangedragen door haar nichtje.

‘Moeten wij als Samaritanen voor deze man zijn?’

De praktijk van de lichamelijke liefde was voor Sjoukje een grote stap. Misschien zelfs bij haar onbekend. Wat naderhand ook zo bleek te zijn. Myra ging door met argumenteren en uitsluitend met Bijbelse zinnen. Hoofdstukken en verzen volgden elkaar op. Sjoukje bleef luisteren. Op een zeker moment werd op haar gezicht berusting zichtbaar. Sjoukje ging om en zei, ‘Nou, dan moet dit wel Gods wil zijn.’

Over zijn larmoyante iets, zei hij niets en hij beaamde het mooiste argument in Myra’s pleidooi. Namelijk, de goddelijke opdracht om elkaar lief te hebben. De wens van de een, is de opdracht voor de ander. Zonder voorbehoud of vooroordeel. Niemand mag ontsnappen aan die opdracht.

Het opperste gebod, elkaar lief te hebben, ging die nacht in vervulling. Myra glansde in het licht als een opgewreven kastanje. Sjoukje verdroeg haar lot

gelaten. Drie dagen kon hij hen vasthouden met zijn passie. Op de vierde dag hadden ze hem gesmeekt en met tranen op hun wangen gevraagd, 'Laat ons gaan, Albert.'

Na de lunch vertrokken zij. Hij is geen onmens. Naderhand was hij verbaasd geweest over het gemak waarmee hij zijn zin kreeg. Verbaast over de naïeve zendingsdrang van Sjoukje en de overtuigingskracht van haar nichtje. Erg integer was hij niet geweest, dat idee vrat nog wel aan hem. Vandaar zijn besluit om te voorkomen om opnieuw in een verleidelijke situatie te raken.

Alleen de oprit opbreken is niet voldoende, springt hij naar een ander onderwerp. Hij moet een hek plaatsen. Een groot smeedijzeren hek met staanders stevig in beton verankert.

Lieven is een goede gast

'Lieven, u moet niet zoveel drinken.'

'Ik drink niet veel mama, ik drink sjust genoeg.'

'Waarom kind? Heb je het niet naar je zin bij mij?'

Zijn moeder is een sterke vrouw en ze sleurt hem aan zijn broeksriem omhoog. Zijn vader was gekend bij de burens als een notoire, maar ook als een kwaadaardige dronkenlap. Dat is hij zeker en vast niet. Hij neigt meer naar het sentimentele. Zijn moeder sloeg zijn vader met een welgemikte vuistslag zeker een paar keer per maand buiten bewustzijn. Daar was weinig kracht voor nodig en puur uit lijfsbehoud. Beneden bij de voordeur gaat hij door zijn knieën en huilt bij die herinnering van het lachen, dikke tranen biggelen over zijn wangen. Hoe zijn vader met een gezwollen oog, de hele nacht onder aan de trap onmachtig lag te snurken. Gewaarschuwd door zijn gelach, komt zijn moeder met een snelle roffel naar beneden en raapt hem van de vloer.

Zijn gelach gaat over in ontroostbaarheid. Met een stem vol zelfmedelijden. 'Dit is geen leven mama. Ik kan dit niet.'

'Dat moet u niet zeggen. U moet volhouden, Lieven. Vastigheid en regelmaat, dat is veel waard in het leven.'

Haar ogen kijken hem met het soort verliefdheid aan wat hij nog herkent van vroeger, als hij van zijn step viel en zij zijn tranen droogde en tegen hem zei, 'Lieven je moet leren voorzichtig te zijn op uw step.' En hem een klein beetje aan zijn schouder schudde zodat haar woorden bij hem zouden indalen.

Misschien is verliefdheid niet juist. Het is meer een mengeling van warme moederliefde en een vastberaden bezorgdheid.

'U moet tot rust komen. Meer is het niet. Geef uzelf tijd. U wilt uw papa toch niet evenaren?'

Nee, dat wil hij niet, zeker niet. Zijn voeten gaan niet mee want zijn knieën zijn niet stram genoeg. De woorden van moeder klinken bezorgd, maar ook verwijtend. Haar verwijt begrijpt hij. Zij doet haar uiterste best om hem blij te houden. Boterhammen met hesp in een vrolijk trommeltje verpakt. Zij wast en strijkt zijn broeken en hemden zonder morren, net zoals zij vroeger voor hem deed. Zijn bed wordt elke dag door haar opgemaakt. Een vrolijk woord bij de koffie ontbreekt ook niet. Iedere ochtend opnieuw. Giechelend zakt hij door zijn knieën, tot

op de onderste traptree. Zijn vader ging morgens vaak zonder lunchtrommeltje, maar met een blauw oog naar de fabriek. Er wordt hard aan zijn arm getrokken, maar het helpt hem niet om op te staan. Zijn papa met zijn bierbuik verpakt in een ribkoord vest en met zijn reutelende uienscheten. Hij kan zich, eenmaal boven, achterover laten vallen, dan is het voorgoed over en voorbij. Heel even zweeft hij door de ruimte in de imaginaire vrije val. Zijn moeder stapt een paar treden naar beneden, bukt zich over hem heen en grijpt hem vast. Ze hijgt van inspanning. Bij het licht van het dunne peertje kan hij haar nauwelijks herkennen. Ondanks dat lichtje blijft het schemerig in het trapgat.

‘Toe, werk een beetje mee. Alsjeblieft, u wordt anders te zwaar voor mij.’

In de voorbije achttien maanden thuis, is hij flink aangekomen. Zijn buikspieren zijn verdord en vervangen door een lobbige buikje. Zijn nek is een keer zo dik geworden. Hij houdt van zijn moeder en graag zou hij zonder schroom haar een kus op de mond willen geven. Maar zij zou het niet begrijpen. Maar er zijn geen redenen te bedenken voor taboes

heeft hij vaak genoeg vastgesteld. Ten diepste, daar is hij van overtuigd, bestaat er in ieders parallelle wereld geen moraliteit. Fantasieën van elke soort worden verstopt onder een dun laagje sociale wenselijkheid. Bijna elke avond moet zij hem van de deurmat rapen. Het komt door de medicijnen die hij gebruikt.

Op zijn buik tiggert hij richting de schuttersput op zoek naar veiligheid en laat zich over de rand in het gegraven gat glijden. Het is nieuwe maan en totaal duister. De Melkweg overstraalt het heelal. In het donker lichten de vlammetjes van heel dichtbij op. Het knettert rondom. Kogels en granaatscherven vliegen sissend over zijn kop. Die klootzakken hebben hem op de korrel. Nog dieper duikt hij weg in zijn schuttersput. Wie zijn er bij hem, wie volgen hem? Wie zijn hem vooruit?

‘Dekking,’ schreeuwt hij. ‘Nondeju, wilt u soms dood?’ Met een hand trekt hij aan een been. Een doffe bons en zijn zicht op de omgeving is weg. Voorzichtig tast hij met zijn hand langs de rand van zijn schuttersput.

Zijn hand tast aan iets warm. Blind gaat hij door. Zijn vingers drukken in zacht vlees. Zijn hand graait naar houvast in de stof die hij tussen zijn vingers voelt. Zijn geweer zet hij weg, zodat hij met beide handen kan trekken. Deze gewonde kameraad moet snel in veiligheid gebracht.

‘Hospik,’ schreeuwt hij ondertussen uit alle macht. Een stem fluistert dicht bij zijn oor, ‘Lieven, Lieven,’ luister naar mij. ‘Het is goed zo jong. U hoeft uw best niet te doen.’

Hij heeft het begrepen. Gelukt, een lichaam drukt zich tegen hem aan en slaat een arm om hem heen, maar daar kan hij geen aandacht aan geven, zijn aandacht is nodig voor het open veld voor hem. Zijn geweer blokkeert op het aller-slechte-moment. Als spoken komen ze op hem af. Hun gewaden fladderen los om hun lichamen. Hun voeten raken nog amper de grond. Een, twee, drie, vier, vijf, zes telt hij in de gauwigheid. Die wijven gillen van opwindning. Het kost hem geen moeite om op vrouwen, kinderen of bejaarden te schieten. Vrienden waren in goed vertrouwen voor zijn ogen gesneuveld. De eerste keer was moeilijk geweest,

een jonge vrouw nog. Ze kwam op hem afrennen en spatte voor zijn ogen uit elkaar toen zijn kogels haar raakten en haar bomgordel ontplofte. Nu krijgt hij het stomme ding niet doorgeladen. Het zweet gutst van hem af en hij krijgt het benauwd op de borst. Een bedorven lucht van bier en uien uit het zuur raspt uit zijn keel omhoog.

‘Lieven, Lieven.’

Heel zwaar weegt het lichaam dat boven op hem zit niet. Zachte handen houden zijn polsen stevig vast en houden hem tegen de grond gedrukt.

‘Je bent thuis. Hoor je me? Moet ik de dokter bellen?’

Hij hoort haar stem, maar begrijpt de woorden niet. Haar woorden passen niet. Een dokter? Waarom, is hij gewond? Verzetten doet hij zich niet. Als zij dit prettig vindt, is het hem goed. Hikkend probeert hij de ellende binnen te houden, maar hij controleert zijn maag en darmen niet meer. Een zure golf komt omhoog en gulpt over zijn borst en druipt langs zijn hals in zijn kraag. Een borrelende scheet gaat luidruchtig vooraf aan een bilnaad vol zachte poep. ‘Ach mijn lieve kind.’

Haar woorden zweven door de ruimte. 'Kom, ik help
u overeind en ik zal u verschonen.

Myra

‘Je hebt gereageerd op mijn oproep. Waarom?’

‘Ik ken hem.’

Ze wijst naar de kleurenfoto, die op tafel ligt.

‘Je kent deze man? Dat weet je zeker? Waarvan ken je hem? Sorry, ik ga te snel. Misschien wil je eerst wat over jezelf vertellen? Hoe kwam het, dat je deze oproep las? Of lees je altijd de sufferdjes?’

Het meisje dat tegenover hem zit, trekt haar schouders op. Verlegenheid?

Zeker niet de botte onverschilligheid van de straatmadelief. Daarvoor klinkt haar stem te beschaafd.

‘Wat moet ik zeggen? Het signalement klopte.’

‘Begin maar bij het begin.’

‘Ik denk niet dat ik daar antwoord op wil geven.’

‘Waarom niet?’

‘Te privé en u bent niet van de politie.’

‘Wel een soort van.’

‘Kan wel zo zijn, maar ik wil daar geen antwoord op geven.’

‘Vertel me in ieder geval, hoe je heet?’

Het meisje schudt met haar hoofd. En kijkt vervolgens stuurs uit het raam. Dit gaat niet goed.

‘Alleen je voornaam,’ probeert hij vriendelijk.

‘Ook dat niet?’

Zijn geduld is beperkt. Zijn tijd is kostbaar. Er dreigt een probleem te ontstaan en dat moet worden opgelost en een beetje snel als het kan.

‘Anders ga ik juffrouw zeggen,’ grapt hij.

‘Myra.’

‘Okay Myra. Mooie naam. Wat kun je mij vertellen?’

‘Krijg ik het geld gelijk uitbetaald?’

‘Laat eerst maar eens horen wat je weet.’

‘Ik weet waar deze man woont en hoe hij heet. Ik heb drie dagen bij hem gelogeed, samen met mijn tante,’

Mocht dit waar zijn? Dan brengt dit meisje hem rechtstreeks bij zijn doel. Veel sneller dan waar vooraf op is gehoopt.

‘Wanneer was dat?’

‘Vorig jaar. In de herfst.’

‘Ben je bevriend met hem?’

‘Nee.’

‘Weet je tante dat je hier bent? Weet überhaupt iemand, dat je hier bent?’

‘Nee.’

‘Waarom doe je dit?’

‘Voor het geld.’

‘Rancune?’ Probeert hij nog een keer. Graag zou hij haar motieven kennen om te kunnen wegen hoe betrouwbaar haar informatie is.

‘Zou je tante jullie bezoek willen bevestigen?’

‘Nee.’

‘Waarom niet?’

‘Te privé.’

Het meisje wriemelt met een zakdoekje en kijkt met een vertrokken mond naar de vloer tussen haar voeten. Wil hij haar laten praten dan moet hij haar ruimte geven en niet doorwroeten wat in wezen niet belangrijk is voor zijn opdracht.

‘Ik geloof dat ik het begrijp. Laten we het zo. Vertel maar, waar woont hij en wat is zijn adres.’

‘Ik weet niet hoe de straat heet, maar hij woont op De Streek. Geef me een stuk papier, dan teken ik een plattegrond voor u.’

Uit zijn bureaula haalt hij een blocnote en een pen en een enveloppe en legt de blocnote voor haar neer. Uit de enveloppe haalt hij tien briefjes van vijftig euro en dekt het stapeltje af met zijn hand.

‘Dit geld is voor jou, maar als je informatie niet klopt, kom ik het bij je terughalen. Begrepen?’

Dat gaat hij niet doen. Gedoe om vijfhonderd euro is verspilling van tijd, maar op deze manier legt hij druk op haar nauwkeurigheid. Althans dat is de bedoeling van zijn dreigement.

Ze knikt bevestigend, zonder hem aan te kijken en tekent onverstoorbaar door. Zo te zien, tekent ze met precisie. Hij volgt de pen en de door haar getrokken lijntjes. De Streek, wat een vreemde naam. Vast een klein boerengehucht en vast niet meer dan dat. Het barst van die negorijen in deze contreien. De stad zelf, was hem meegevallen. Een stafkaart heeft hij nodig. Drie wegen die op een open ruimte uitkomen, zo te zien. Een pleintje? Dat moet hij haar zo vragen en ze moet het noorden aangeven. Bij benadering is goed genoeg voor hem en dan legt hij de stafkaart er naast. Kerk, schrijft ze bij een flink vierkant. Tegenover de kerk, aan de

andere kant van de open ruimte aan een van de wegen staan vijf huizen in een rijtje getekend, met flinke tussenruimten en bij het laatste huis zet ze een kruisje en een dikke pijl. Rond de open ruimte, schetst ze wolken.

Hij tikt met zijn vinger op de wolken.

‘Wat zijn dat?’

‘Bomen.’

Fort Crawley, oefenbasis Swan Security

Pima county, Arizona USA 06.00 AM

‘Attentie. Geef aicht... Welkom op Crawley, mannen. Ik roep jullie namen en ik hoor graag luid en duidelijk, present.’

‘Lieven?’ ‘Present.’

‘Joris?’ ‘Present.’

‘Titus?’ ‘Present.’

‘Jan?’ ‘Present.’

‘Mo?’ ‘Present.’

‘Gezinus?’ ‘Hier.’

‘Nog altijd artillerist?’

‘Jawel majoor.’

‘Volgende keer graag present, Gezinus.’

‘Wesley?’

‘Present.’

‘Mannen, goed om jullie hier te zien. Voor sommigen is het lang geleden. Maar we zijn elkaar niet vergeten of uit het oog verloren. Ik mag opnieuw jullie commandant zijn. Er wacht een nieuwe opdracht op ons. Een paar mededelingen. Ten eerste, we noemen elkaar bij de voornaam, zoals wij ook op andere plaatsen gewend waren. Ten tweede, we praten nooit, ook niet met elkaar, buiten de training, over onze opdracht. Duidelijk? De komende veertien dagen oefenen wij in de nagebouwde situatie en in simulators. Op dag vijftien vliegen we naar Beiroet. Voor ik het vergeet te zeggen, er voegt zich morgen iemand bij ons, een onbekende, ook voor mij. Hij of zij traint met ons mee. Een vertegenwoordiger van de opdrachtgever. Het kan een waarnemer, een liaisonofficier of een diplomaat zijn. Ik word daarover vanmiddag nog gebriefd. We zien het wel. Nog wat, *bereid om te dienen*, is het motto voor deze missie. Het insigne,

de vliegende zwaan aangevuld met het motto, wordt op onze gevechtspakken geplakt. Zijn er vragen?’ De mannen blijven met strakke gezichten in het gelid staan. Hij had niet anders verwacht. Dit zijn kerels, die vragen stellen maar slap geouwehoer vinden. Zij vertrouwen op zijn leiding. ‘Geen vragen? Okay, ontbijten. Daarna de eerste briefing en meer details over onze opdracht. Hier terug, in een uur.’

Hun dossiers, had hij geselecteerd op nationaliteit, hun gevechtservaring en hun specialiteiten gewogen. Niet elke man was de allerbeste keuze, maar hij had gekozen voor de communicatie en afstemming. De eenheid in taal is een voordeel onder omstandigheden. Hoewel hij geen grote obstakels verwacht bij het uitvoeren van deze opdracht.

Alle acht ondergeschikten werken al jaren voor Swan en hebben voor hete vuren gestaan en telkens hun taken naar behoren uitgevoerd en nog belangrijker, ze zijn in leven gebleven. Een aantal hebben onder hem gediend bij eerdere missies. Lieven als zijn luitenant en Mo zijn sergeant. De

Vlamingen, Lieven en Joris zijn gewezen rode baretten. Met gevechtservaring in Congo en op een paar andere plekken in Afrika. Titus en Jan zijn gewezen mariniers, Mo is een Amsterdammer en ex legionair. Gezinus, is een explosievenspecialist met een genie en artillerie achtergrond en Wesley was een voormalig lid van het Junglecommando in Suriname. Een goed stel heeft hij samengesteld, stelt hij tevreden vast, een mix van kwaliteiten waarmee hij de opdracht met succes kan uitvoeren, daar is hij van overtuigd.

Klinkers, Waalformaat, getrommeld

De klompen zijn eerst zorgvuldig tot op het hout blank geschuurd en daarna door hem zwart gelakt en glimmen nu in de zon als een hondenkeutel in de maneschijn. Het schilderen van bloemen op de kap zou hem niet lukken. Daarbij, er was geen voorbeeld voor handen om te kopiëren. Met een koevoet wrikt hij tussen de eerste klinker en de gemetselde stoeprand. Moeizaam beweegt de klinker zich opzij. De hele rij in de breedte schuift